

2. Viljandi valla mälumäng 9.03.2016

III voor Ramsi Vaba Aja Keskuses

1. osa

1. Kirjandus (Kai Oidermaa)

Me kõik teame laulu " Viisk põis ja õlekõrs", mis on loodud aastal 1888 A.Piirikivi sõnadega ja tuntud astelauluna. Tegelikult oli see õel pilkelaul ühe tuntud luuletaja pihta, kes töötas aastatel 1887 – 1889 ajaleht "Sakala" toimetuses ning murdununa töökoorma all soovis Tartusse tagasi pöörduda. Kes oli see kõrend mees, kes oli õlekõrre prototüübiks ?

Vastus

Juhan Liiv

2. Ajalugu (Marju Must)

Ajakirja „Imeline Ajalugu“ andmetel leiti Leedust Vilniuse lähedalt massihaud. Lähemal uurimisel selgus, et sinna on maetud umbes 3000 sõdurit, kes hukkusid 1812. aastal Napoleoni ebaõnnestunud sõjakäigu ajal Venemaale. Tehti ka kindlaks, et enamik Napoleoni sõdureid oli pärit Prantsusmaalt, Hispaaniast, Portugalist ning Itaaliast. Skelettidele tehtud isotoopanalüüsi põhjal avastati, et leitud luudes on väga suur lämmastikusisaldus. Selle alusel võib järeldada, millesse enamik mehi suri.

Mis põhjustas tolle sõjakäigu ajal sõdurite massilise suremise?

Vastus

Mehed surid alatoitumuse kätte, nad olid janus ja näljas.

3. Ettevõtlus, majandus (Marko Vilu)

Viljandimaa _____ puidukilbitootja aktsiaselts Textuur ostab Rootsi Söderhamn Erikssonilt umbes 6 miljoni euro eest uue palkide koore eemaldamise ja saagimise liini, mis aitab ettevõttel tootmist efektiivsemaks muuta.

Nimetage see Viljandimaa koht, kuhu tuleb uus liin?

Vastus

Karksi-Nuia

4. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Mitu liiki orhidesid ehk käpalisi kasvab Eestis looduslikult?

Vastus

36

5. Kultuur (Marju Must)

Kuidas on Lätiga seotud emakeelepäev, mida tähistatakse Eestis 14. märtsil, Kristjan Jaak Petersoni sünniaastapäeval?

Õiged vastused on rohkem kui üks: 1 õige vastus annab 1 punkti ; 2 ja rohkem õiget vastust 2 punkti.

Vastus

Kristjan Jaak Peterson sündis Lätis, Riias 14.03.1801. Ta läks jalgsi Tartust Riiga, õppis Riias, suri Riias ja on maetud Riiga.

Ka Lätis elavad eestlased tähistavad emakeele päeva 14. märtsil.

Kõik ülaltoodud variandid loetakse õigeks.

6. Kes on kes? (Sirje Põder)

Kes on pildil?

Vastus

Andrus Ansip

7. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Eesti Päevaleht, Delfi, Maaleht ja Turu-uuringute AS selgitasid välja Eesti mõjukamad persoonid aastal 2015. Kes olid kolm mõjukamat poliitikut, ühiskondlike protsesside arvamusliidrit?

Vastus

Marju Lauristin, Jevgeni Ossinovski, Taavi Rõivas – 2p (kaks õiget 1p)

8. Muusika (Marko Vilu)

Populaarses telesaates "Laula mu laulu" esitavad tuntud lauljad teineteise laule omas võtmes. Nimetage, kes laulab ja kelle laulu.

Vastus

Karl-Erik Taukar, Uno Loop. "Me pole enam väikesed."

9. Sport (Sirje Põder)

Parimaks Eesti naise tulemuseks kergejõustiku MM-il on 7. koht, mille küsitav saavutas 2003. aastal seitsmevõistluses. Kellest on jutt?

Vastus

Larissa Netšeporuk

10. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Ühel tuntud eestlasel (1872 – 1944) on ühes riigis omanimeline laht, mägi ja jõgi. Mis riigiga on tegu ja kellest on küsimus? (1+ 1 p)

Vastus

Johan Pitka

Kanadas

11. Viljandi vald (Imbi-Sirje Torm)

1793.aastal nimetas Peter Reinhold von Sivers oma mõisa
Heimtaliks (Heimthal).

Milliseid nimesid on sama mõis varem kandnud? 3 punkti

Vastus

Linsen, Agende, Kurvitz

12. Varia (Sirje Põder)

Mis toimub iga liigaasta novembri esimesel teisipäeval pärast esimest esmaspäeva (Ei toimu kuu esimesel päeval)?

Vastus

USA presidendi valimised

2. osa

13. Kirjandus (Kai Oidermaa)

Kaks kanget peremeest "Tões ja õiguses", Mäe Andres ja Oru Pearu. Millised olid aga nende perekonnanimed ? (1+1p)

Vastus

Andres Paas ja Pearu Murakas

14. Ajalugu (Marju Must)

Kuidas nimetatakse kolmest ühte punkti koonduvast jooksvast jalast moodustatud kujundit, mida peeti õnne, päikese ja aja kulgemise sümboliks?

Eestis saab seda näha Püha Kolmainsuse sümbolina Saaremaal Karja kirikus. Tänapäevani on sümbol laialdasel kasutusel kujunduselemendina ehtekunstis.

P.S Sama nime kannab ka Tartus tegutsev rahvamuusikaansambel, mis esitab eesti vaimulikke rahvamuusikat ja on andnud hulga kirikukontserte, on esinenud Viljandi Pärimusmuusika Festivalil ja hansapäevadel.

Vastus

TRISKELE ehk kolmjalg

15. Ettevõtlus, majandus (Marko Vilu)

Viljandimaa keskmine palk kerkis aastaga 101 eurot.

Statistikaameti andmetel on Eestis kõrgem keskmine palk vaid Harju- ja Tartumaal. Milline on hetke keskmine palk Viljandimaal ?

a) 1068 eur

b) 968 eur

c) 868 eur

Vastus

b) 968 eur

16. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Milleks kasutati (kuni praeguse ajani) aafrika hamsterrotte
Mosambiigis?

Vastus

Aafrika hamsterrotte kasutati nende tundliku haistmismeele tõttu Mosambiigis maamiinide leidmiseks: kodusõja ajal paigaldatud kümneid tuhandeid maamiine aitasid tuvastada just need.

17. Kultuur (Marju Must)

Eestlaste rahvapärimustes on nimetatud mitmeid toimetusi, mis on seotud täiskasvanuks saamisega. Näiteks tohtisid täisikka jõudnud tüdrukud aidas magada, respektieritud oli ehalkäimine, samuti mitmed noorte koosviibimised ja õitsilkäimine. Mis on õitsilkäimine?

Vastus

Hobuste ja veohärgade öine karjatamine küla ühiskarjamaal.

Õitsil käisid vallalised poisid ja tüdrukud, tehti tuld ja lõbutseti.

18. Kes on kes? (Sirje Põder)

Kes on pildikollaažil?

Vastus

Tanel Padar

19. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Presidendivalimised Ameerika Ühendriikides on läbiv teema kogu 2016. aasta vältel. Presidendiks pürgijate vahel käib heitlus veebruarist detsembrini: valimiskoosolekud, eelvalimised, vabariiklaste ja demokraatide rahvuskongressid, lõpliku otsuse teeb valijameeste kogu 19. detsembril. Millal aga on üleriigiline valimiste päev ja mitmeks aastaks valitakse riigipea?

Vastus

8. novembril ja 4 aastaks - 2p.

20. Muusika (Marko Vilu)

Aegade jooksul on populaarsust võitnud ja kaotanud gregorian tüüpi laulmine. Meil Eestis on ka olnud oma Gregorian. Nimetage selle ansambli nimi ja esitatava laulu originaal esitaja (ansambel).

Vastus

Cardinals, Terminaator "Juunikuu lumi".

21. Sport (Sirje Põder)

Kes on pildil?

Vastus

Lewis Hamilton, 2008, 2014, 2015 Vormel-1 maailmameister

22. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Ta oli Tallinna 21. koolis hästi püsimatu ja ema kutsuti alatasa kooli vastust andma. Üks lõbusamaid tempe oli, kus ta piimamehe hobusega ratsutas koolimaja uksest sisse, etendades Don Quijotet. Tema esimesi töökohti oli Eesti Televisioonis režissööri abi. Tema edasisel elukäigul sai määravaks David Oistrahhi soovitus järgimine. Kellest on küsimus ?

Vastus

Eri Klas

23. Viljandi vald (Imbi-Sirje Torm)

Selle aasta jaanuaris toimus Saarepeedi koolis ühe vilistlase mälestuseks traditsiooniks kujunenud matemaatika võistlus. Osa võtsid Viljandi valla koolide õpilased.

1. Kelle mälestust austati? Nimeta ees-ja perekonnanimi. 2 punkti
2. Mitmendat korda mälestuspäeva tähistati? 1 punkt
3. Mis keeles kirjutas nimetatud isik oma teaduslikku kraadi taotleva töö ja milline teaduskraad talle omistati? 2 punkti

Vastus

1. Vastus: Hermann Jaakson 2 punkti
2. Vastus: 19 korda
3. Vastus: prantsuse keeles; füüsika-matemaatika doktor (alates aastast 1925).

24. Varia (Sirje Põder)

Neem on Eesti loodeosas Noarootsi poolsaarel, Mandri-Eesti kõige läänepoolsem punkt ($23^{\circ}24,29'$ ip, $59^{\circ}01,54'$ pl). Mis nime kannab see neem? Eestis on ka samanimeline poolsaar ja alevik.

Vastus

Ramsi neem

1. lisaküsimus

Mitme rahvuse esindajaid elab Eestis REL 2011 (viimane rahvaloendus) järgi? Kes pakub lähemale, saab punkti.

Vastus

192

Täname mängimast!

Järgmine mäng on 13. aprillil Tännassilma rahvamajas.